

MR. SC. BLANKA MATKOVIĆ

1. Za početak - molim da mi se predstavite, funkciju, znanstveni rad, što trenutno radite, dosadašnji rad.

Rođena sam u Splitu 1976. gdje sam završila osnovnu školu i Prvu gimnaziju. Diplomirala sam jednopredmetnu povijest na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i novinarstvo na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu na kojem se također završila poslijediplomski studij iz međunarodnih odnosa i nacionalne sigurnosti te time stekla stupanj magistra znanosti. Trenutno završavam drugu godinu doktorskog studija iz političkih znanosti i međunarodnih studija na University of Warwick, Velika Britanija, gdje sam prethodno završila poslijediplomski studij iz povijesti i stekla Master of Philosophy MPhil stupanj (u Engleskoj to je mini-doktorat) obranivši disertaciju pod naslovom „Masovni zločini i kršenja ljudskih prava počinjena od strane komunističkog režima nad hrvatskim građanima krajem i neposredno nakon Drugog svjetskog rata (1944.-1945.)“. Cilj te disertacije bio je dokazati da su komunistički zločini bili organizirani i sustavni te da su u njima sudjelovali svi važniji nositelji vlasti u bivšoj Jugoslaviji, dakle Jugoslavenska armija, OZN-a, narodnooslobodilački odbori, sudovi i ono što je najvažnije – Komunistička partija. Dio disertacije posvećen izručenjima na Bleiburgu temelji se na postojećoj literaturi, posebice radovima Nikolaja Tolstoja čija je knjiga „Ministar i pokolji“ citirana u više navrata. No, ključni dio disertacije odnosi se na likvidacije u Hrvatskoj i Sloveniji, a podaci se ponajviše oslanjaju na arhivsko gradivo iz slovenskih i hrvatskih arhiva. U disertaciji je također objašnjen jasenovački mit i njegov utjecaj na hrvatsko društvo danas, manipulacije imenima jasenovačkih žrtava, ali i negiranje postojanja poslijeratnog jasenovačkog logora od strane Spomen područja Jasenovac unatoč činjenici da smo postojanje tog logora dokazali kolega Stipo Pilić i ja u našem izvornim znanstvenom radu koji je pod naslovom „Poslijeratni zarobljenički logor Jasenovac prema svjedočanstvima i novim arhivskim izvorima“ objavljen u Radovima Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru 2014. godine. U mojoj doktorskoj disertaciji bavim se razdobljem nakon Domovinskog rata i ulogom hrvatskih branitelja u poslijeratnoj Hrvatskoj.

Autorica sam i koautorica većeg broja znanstvenih radova i knjiga iz hrvatske povijesti Drugog svjetskog rata i poraća s posebnim osvrtom na komunističke zločine počinjene nad Hrvatima između 1941. i 1948. Moja najnovija knjiga pod naslovom „Split i Srednja Dalmacija u dokumentima OZN-e i UDB-e (1944.-1962.), Zarobljenički logori i likvidacije“ bit će predstavljena početkom svibnja u Splitu, Sinju i Dicomu. S temama iz novije hrvatske povijesti sudjelovala sam na znanstvenim konferencijama u Velikoj Britaniji i Portugalu. Nisam član nijedne stranke i moj rad isključivo je znanstvenog karaktera, ali jesam starčevićanac. Predsjednica sam Hrvatske družbe povjesničara „Dr. Rudolf Horvat“ koju smo osnovali 2008. Stipo Pilić i ja, a članovi naše udruge bave se

ponajviše istraživanjem hrvatske povijesti 20. stoljeća. Na našoj web stranici www.croatiarediviva.com redovito objavljujemo nove tekstove, ali i naša reagiranja i priopćenja. Članovi naše udruge nisu samo povjesničari nego ima ljudi i drugih profila koji svojim vještinama i znanjima nadopunju povjesničarski rad. Svi se strogo držimo znanstvene metodologije i standarda koji su prihvaćeni u znanstveno najnaprednijim zemljama. Ne robujemo ideološkim predrasudama i ne prihvaćamo bilo čije diktate, posebno ne one političke. U tome se vjerojatno krije razlog zbog kojeg je naš rad izuzetno marginaliziran iako će upravo naš rad promijeniti hrvatsku povijest u međunarodnim okvirima. Kod nas sve podliježe reviziji, dakle preispitivanju, i zabranjenih tema nema.

2. Kako je krenula suradnja vezana za otkrivanje stratista po Sloveniji?

Samostalni istraživački projekt o manje poznatim događajima iz hrvatske povijesti pokrenula sam sama u proljeće 2006., a u jesen 2007. mi se u radu pridružio Stipo Pilić. Od tada smo zajednički istraživali u svim arhivima u Republici Hrvatskoj i Republici Sloveniji. Pilić je također istraživao u Bosni i Hercegovini, a ja u Velikoj Britaniji. Od 2008. do 2011./2012. radili smo na projektu Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu “Ratni zločini počinjeni nad hrvatskim građanima potkraj i neposredno nakon Drugog svjetskog rata (1944.-1946.)”.

Istraživanje slovenskih stratišta i grobišta započeli smo 2008. godine i na njemu radili sve do 2012. kada zbog nedostatka bilo kakvih financijskih sredstava više to nismo mogli. U tom razdoblju pregledali smo jako puno gradiva u arhivima u Mariboru, Celju, Ljubljani i Kranju, Škofjoj Loki, te posjetili pojedine muzeje u kojima se također čuva dio gradiva i fotografije, poput npr. onog u Slovenj Gradecu.

3. Jeste li imali iciju pomoc i kako ste se financirali?

Od 2006. do 2008. smo se financirali samostalno uz manju potporu nekoliko pojedinaca koji su nam pomogli 2007. i 2008. godine. Od 2008. do 2011. troškovi puta do pojedinih arhiva financirao je Hrvatski državni arhiv u sklopu projekta na kojemu smo radili, no dio smo nastavili plaćati sami kao i kopiranje gradiva i brojne druge troškove. Nakon toga također smo nastavili raditi potpuno sami bez ičije pomoći sve do početka ove godine kada nam je nekoliko ljudi odlučilo pomoći. Taj novac je nedostatan za normalno funkcioniranje jedne udruge i čuvamo ga isključivo za tisak knjiga koje su u planu. Svi članovi udruge su volonteri i nitko ne dobiva nikakvu naknadu za svoj rad, a tekuće troškove također plaćamo sami. Od države nikad nismo dobili nikakvu pomoć niti je očekujemo. Sav naš rad dajemo hrvatskom narodu besplatno na čitanje i

promišljanje o temama kojima se bavimo, a zauzvrat ne uzimamo ništa. Bilo je ljudi koji su nam se javili sa željom da nam doniraju 50-100 kuna, no ne želimo uzimati novac od hrvatske sirotinje koja ionako živi pod teretom silnih nameta koje izdvaja za državu koja s druge strane ne čini ništa da podrži znanstveno istraživanje ovakvih tema. ne samo da obavljamo rad za koji država izdašno pomaže neke druge institucije nego obavljamo i posao hrvatske nijeme diplomacije i reagiramo na blaćenje hrvatske države i narode u inozemstvu. Nažalost, o tome se jako malo zna jer hrvatski mediji i Internet portali, osim portala Dragovoljac, jednostavno ne objavljuju tekstove i priopćenja koja im dostavljamo zbog čega je naša web stranica jedini način komunikacije s našim čitateljima. Web stranicu imamo zahvaljujući jednoj Hrvatici iz iseljeništva koja nam je prošle godine dala jedinu donaciju koju smo primili u razdoblju od 2008. do 2016. U tom razdoblju je doduše bilo pojedinaca i udruga koje su dijelove naših radova tiskali u svojim izdanjima te time prekršili naša autorska prava i stekli znatnu materijalnu korist.

4. Koliko dugo radite na tom projektu? – ovo sam već ranije odgovorila, od 2006.

5. Sto ste točno otkrili?

Odgovor na to pitanje teško je dati jer rezultati ovih istraživanja objavljeni su u većem broju knjiga i znanstvenih članaka koji se mogu naći na našoj web stranici. Članovi naše udruge u posljednjih nekoliko godina objavili su preko 50 radova iz povijesti i sudjelovali u pripremi preko 20 knjiga. Jako dugo pripremamo sve naše radove jer nastojimo obraditi teme koje su ranije bile potpuno prešućene. Osim poslijeratnog logora Jasenovac, spomenula bih i prihvatilište za repatrirece u Dubrovniku o kojemu nije bita niti jednog rada, zatim rad s popisima ranjenika odvedenih u svibnju i lipnju 1945. iz zagrebačkih bolnica u logor Prečko i drugdje, rad o posljednjim borbama za Odžak, zatim onaj o padu Travnik i drugi. Što se slovenskih grobišta tiče, posebno bi izdvojila operativne dnevnik 11. dalmatinske brigade koje sam našla u Državnom arhivu u Splitu, a koji otkrivaju koje dvije čete iz 3. bataljuna te brigade su sudjelovale u likvidacijama na Kočevskom rogu. Osim toga, na temelju brojnih dokumenata iz arhiva u Kranju rekonstruirali smo gdje su boravili pripadnici tzv. ubilačke čete“ koji su se nakon likvidacije odmarali na Bledu. Također smo objavili i tekst o rudniku Pečovniku nedaleko Celja u kojemu se također najvjerojatnije kriju ostaci hrvatskih zarobljenika. U tom tekstu otkrili smo podake o osobama koje su u svibnju i lipnju 1945. radile i stražarile kraj tog rudnika. Svi ovi tekstovi mogu se pronaći na našoj web

stranici. Svi ti tekstovi poslani su brojnim medijima i, kao što sam ranije rekla, osim portala Dragovoljac nitko ih nije htio objaviti.

6. Do danas nemamo obilježena stratišta po Sloveniji - mozete nam reci gdje se sve točno ona nalaze?

Pojedina stratišta su ustvari obilježena, a Društvo za uređivanje zamolčanih grobišta je 1997. podiglo zvjetnu kapelicu ispred ulaza u Barbarin rov. NO velik dio je još uvijek neobilježen. 2009. broj grobišta na tom području iznosio je oko 600, no u međuvremenu su otkrivene nove lokacije na kojima se najvjerojatnije nalaze grobišta. Tim istraživanja se 30-tak godina bavi Dragutin Šafarić iz Velenja koji već 15 godina uređuje stranicu Pieteta (<http://www.safaric-safaric.si/>). Na toj web stranici mogu se naći brojni podaci i fotografije hrvatskih i slovenskih grobišta, kao i raspored grobišta izrađen u Google Earth. Na našoj web stranici također se mogu naći grobišta o kojima se dostupni podaci zajedno s bilješkama unose u Google Earth i Google Maps, a na nadopuni tih podataka konstantno radi član naše udruge Miljenko Klarić. Najveći broj grobišta nalazi se na širem celjskom području, ali i na čitavom području od Dravograda preko celja do hrvatske granice i nastavljaju dalje preko samoborskog područja, zatim oko Maribora prema Macelju, te od Jesenica do Ljubljane i dalje Kočevskog roga. Upravo iz tog razloga g. Klarić u našu bazu podataka ne unosi samo podatke o grobišta nego i podatke o logorima, zatvorima, dostupne popise zatočenika i likvidarnih te ucrtava puteve Križnog puta. U prvoj verziji upisani su bili podaci za južnu Austriju i Sloveniju, a u drugoj verziji koja će biti objavljena uskoro, g. Klarić će bazu nadopuniti podacima za Hrvatsku nakon čega nastavlja s unosom podataka i za druge republike bivše Jugoslavije.

7. Da li možemo govoriti o otprilike broju žrtava partizanskih egzekucija? O konačnom broju nemoguće je govoriti bez sustavnih i temeljitih istraživanja kojih još uvijek nema. Istraživanja žrtava u Hrvatskoj još se veoma često temelji na rekla-kazala, a znatno manje na arhivskom gradivu i drugim izvorima. Mislim da je za početak važno uspostaviti određeni standard po kojemu bi se trebali raditi takvi popisi. 2011. dopredsjednik naše udruge dr. sc. don Josip Dukić i ja objavili smo knjigu „Dugopoljski žrtvoslov“. Spomen na samo dio stradalih mještana Dugopolja sačuvao se bio na “partizanskom” spomeniku u središtu sela, na čijim su pločama 1971. godine urezana imena 209 žrtava rata, od kojih je 77 pripadalo partizanskim jedinicama, a 132 su bili dugopoljski civili. Naravno, svi ostali koji su pripadali “izdajničkoj strani” tu nisu bili navedeni pa se nije se moglo ni očekivati da bi se na tim istim pločama mogla naći imena osoba koje su nastradale kao domobranci i ustaše. Međutim, i danas nam je dokraja nejasno zbog čega na tim pločama nedostaje 17 pripadnika partizanskih postrojbi i 51 civilna osoba, dok je za čak 96 osoba navedena

netočna godina rođenja i godina stradanja. Ova činjenica upućuje koliko je oprez potreban prilikom rada na ovoj problematici.

Velike poteškoće pri sastavljanju popisa stvarali su nam nedostatak i nepodudarnost izvora, ali i selektivnost te površnost prethodnih sastavljača koji se se u pravilu oslanjali na svjedočanstva rodbine i drugih svjedoka, a premalo ili gotovo nikako koristili obilnu arhivsku građu i relevantnu literaturu. Koristeći sve prethodne popise i literaturu sastavili smo novi popis, koji je potpuniji, ali i potkrijepljen novijom literaturom i nadasve obilnim arhivskim materijalom. Za razliku od prethodnih sastavljača odlučili smo na popis uz stradale civile i pripadnike raznih postrojbi staviti i one koji su stradali od bolesti, gladi, pronađenih mina i bombardiranja. Tako smo došli do 445 stradalih. U slučajevima kada smo za neke osobe otkrili dva ili više različitih izvora o okolnostima njihovog stradanja, kod njihovog vrednovanja u pravilu smo se opredjelili za onaj kojeg smo smatrali najvjerodostojnijim, ali smo uz korišteni izvor navodili i ostale, u nadi da će to pripomoći budućim istraživačima u otkrivanju potpunije istine.

Ovakvim pristupom ovom knjigom postavili smo viši standard u pripremi žrtvoslova, no nažalost ona je ostala jedina koja se temelji na ovakvoj metodologiji u kojoj se u obzir uzimaju svi dostupni podaci i dokumenti, međusobno uspoređuju te za njih traži potvrda u drugim izvorima. Trenutno je u pripremi i knjiga „Solinski žrtvoslov“ istih autora (Blanka Matković i don Josip Dukić) koji bi trebao biti završen tijekom ove godine.

Jedno od osnovnih načela u našem radu je da brojkama ne licitiramo jer o njima je doista nezahvalno govoriti sve dok za toliki broj naselja u Hrvatskoj imamo situaciju kakvu smo imali u Dugopolju. Tek kada se za veći broj mjesta u Hrvatskoj pripreme žrtvoslovi poput onog dugopoljskog, tada ćemo moći razmišljati o procjenama. Za taj žrtvoslov bila nam je potrebna godina dana napornog i veoma temeljitog rada na svim dostupnim izvorima i to za jedno maleno naselje. Za veće gradove potrebne su godine da se pripreme takvi žrtvoslovi, a zato su potrebni ljudski i financijski resursi. U Hrvatskoj nema volje da se takav posao odradi, a oni koji novaca imaju neće ga dati.

8. Tko su bili egzekutirani? da li je riječ o vojnicima ili ima i civila?

Prema dostupnim podacima kojima raspolažemo, na većem broju slovenskih grobišta u pitanju su bili i vojnici i civili iako se ne može isključiti mogućnost da su pojedina grobišta bila većinski vojna. No, da bismo to pouzdano ustanovili za svako grobište potrebno je pronaći ili popise ubijenih ili izvršiti iskapanja i do zaključaka doći na temelju pronađenih materijalnih dokaza.

9. Da li država pomaze u vašem radu?

Ne samo da država, odnosno ispravnije bi bilo reći režim, ne pomaže naš rad nego i odmaže. Režim je krajem 2016. odobrio 30 000 kuna Spomen području Jasenovac i to za projekt naslovljen „Drugi svjetski rat i Jasenovac pred izazovima povijesnog revizionizma“. Nije baš najjasnije na koji način bi ta sredstva trebala pomoći toj ustanovi da se bori protiv osnovnog načela znanosti, a to je postavljanje pitanja, istraživanje i donošenje novih zaključaka na temelju novih dokaza. Do ovog trenutka Spomen područje Jasenovac unatoč silnom novcu koje dobiva od države ostaje još uvijek bez odgovora na prkeo 40 tekstove koje su o manipulacijama imenima i brojevima žrtava objavili član naše udruge Nikola Banić i njegov suradnik M. Koić, dakle dva čovjeka koji za svoj rad ne primaju nikakvu naknadu i naoružani su smao svojomk dobrom voljom, trudom i upornošću. Od Spomen područja Jasenovac tražili smo da nam dostave podatke o spomenutom projektu, no do ovog trenutka nam još uvijek nisu odgovorili iako su to u skladu sa zakonom dužni učiniti. Osim toga, od siječnja 2015. mi uporno pišemo dopise Ministarstvu kulture, Uredu predsjednice, Vladi RH i drugim „hrvatskim“ institucijama kojima tražimo da se podaci na službenoj stranici JUSP Jasenovac usklade s najnovijim znanstvenim otkrićima. Do ovog trenutka odgovora nema ni od koga. Oligarhija još nije naučila da oni koji su kruhom naroda hrane moraju tom istom narodu račune polagati. Prema tome, režim sustavno odmaže jer ili ignorira nove znanstvene spoznaje ili plaća one koji uporno falsificiraju hrvatsku povijest.

10. Kako komentirate cinjenicu da Hrvatska jos nije preuzela posmrtno ostatke ekshumiranih?

Režimu je do mrtvih stalo koliko i do nas živih. Mrtvi su potrebni pred izbore kao važan dio političkog igrokaza i propagande, a mi živi smo potrebni barem kao poluživi da bismo taj isti režim uzdržavali. Novcem hrvatske sirotinje režim spašava tipove koji žive u dvorcima, jedu kavijar, voze se helikopterima, a potomstvo im uživa na skupocjenim jahtama tok isti oni koji uzdržavaju taj režim kopaju po kantama za smeće i žive na riži i krumpiru. Kako da ja očekujem od takvog režima da brine za naše mrtve???

11. Pricu o Huda Jami i Barbarinom rovu u Hrvatskoj je aktualizirao Roman Leljak. Da li je on sudjelovao s vama na ovom projektu?

Ne bih se složila da je g. Leljak nešto aktualizirao. Takav dojam je moguće ostaviti samo na one koji jedine informacije dobivaju iz medija koji u određenom trenutku guraju onoga tko im se najviše sviđa i zanemaruju činjenicu da je osnovna zadaća medija informiranje, a ne navijanje. Na istraživanjima Teznog, Barbarinog rova, Kočevskog roga i mnogi drugih grobišta godinama odnosno desetljećima su radili ljudi o kojima znaju oni koji su u ovu

problematiku upućeni. No, ti ljudi bili su sustavno ignorirani od strane medija i javnosti se jednostavno nisu mogli „nametnuti“.

G. Leljka ne poznajemo niti s njime surađujemo. Obratili smo mu se jednom prilikom emailom na koji je on odgovorio da nikada u životu nije čuo za nas niti za naše radove, pa tako i onaj o poslijeratnom logoru Jasenovac. Doista neobično uzevši u obzir da čovjek snima dokumentarni film o tom logoru, a osnovni preduvjet nekakvog znanstvenog rada je proučiti postojeću literaturu i zatim otkrivati nove spoznaje na temelju novootkrivenih izvora.

Prilikom istraživanja u Sloveniji surađivali smo veoma uspješno s g. Dragutinom Šafarićem kojeg sam već spomenula. Bilo je to između 2008. i 2012. kada je g. Leljak prema informacijama koje s emogu pronaći na Internetu bio u zatvoru. Nismo ga nikada susreli u arhivima niti bilo gdje drugdje. Rad g. Šafarića jako dobro poznajemo, pa smo svjesni da se u tekstovima koje piše g. Leljak mogu pronaći i podaci sa web stranice g. Šafarića na što je upozorio i sam g. Šafarić. Osim toga, u rujnu 2016. MaxPortal objavio je popis likvidiranih Hrvata na celjskom području koji je navodno otkrio g. Leljak. To je netočno jer taj isti dokument mi smo već u našem radu koristili 2009., a nismo ga ni u kom slučaju otkrili ni mi jer su još u to doba s tim dokumentom bili upoznati brojni drugi istraživači koji su nas na taj dokument i uputili. Hrvatsko novinarstvo veoma je senzacionalističko, pa se tako s lakoćom kao ekskluzive podmeću prastare informacije.

12. Tko jos osim vas radi na ovim hvalevrijednim istrazivanjima?

Koliko je nama poznato, nitko ne radi na onakav način na kakav mi radimo i zbog kojeg smo često puta bili izrugivani da smo budale koje tragaju za nekakvim svetim gralovima koje nikada neće naći. No, mi ih ipak pronalazimo i držimo se svojih načela u radu. Suradujemo s pojedincima i udrugama koje su voljne držati se nekih osnovnih etičkih načela u istraživačkom radu, a zaobilazimo one kojima su takva načela nepoznanica. Moje je mišljenje da je na području Slovenije istraživanju grobišta i stradanja hrvatskih zarobljenika najviše pridonio g. Dragutin Šafarić i doista je žalosno što mnogi Hrvati žive u uvjerenju da su njegova otkrića ustvari tuđa. G. Šafarić jako puno je istraživao i u Hrvatskoj, posebno na području Varaždinske županije gdje je sa svojim suradnicima locirao nova grobišta. Na području cetinske krajine marljivo istražuju mr. sc. Ivan Kozlica i dr. sc. don Josip Dukić. Teško je izdvojiti ljude poimenično jer ima doista onih koji su jako puno postigli svojim radom i vlastitim novcem, a javnost o njima ne zna ništa ili veoma malo.

13. Sto ste utvrdili na terenu i u svom istrazivanju? – o ovome sam govorila u pitanju broj 5. i nekima drugima. Možda bi bilo zanimljivije staviti nekakav dio iz naših tekstova npr.

Bled <http://croatiarediviva.com/2017/03/17/bled-tocno-boravila-ubilacka-ceta-s-kocevskog-roga/>

Pečovnik <http://croatiarediviva.com/2017/03/18/slovenska-grobista-rudnik-pecovnik-kod-celja/>

14. Zasto nema politicke volje da se obiljeze mjesta masovnih likvidacija? – ovdje bi mi odgovor bio isti kao pod 10.

15. zasto do danas nitko nije odgovarao za likvidacije?

Dok smo Stipo Pilić i ja radili na projektu Hrvatskog državnog arhiva, a ustvari za potrebe Državnog odvjetništva, pripremili smo 11 opširnih elaborata i nekoliko dodatnih izvješća o brojnim grobištima i počiniteljima zločina. O zločinima na Kočevskom rogu dala sam iskaz na zagrebačkom Županijskom sudu postupku protiv Sime Dubajića koji je nedugo nakon toga umro. Dubajić je ionako bio nedostupan hrvatskim vlastima, no dostupni su bili mnogi drugi koje nitko nije taknuo. Nije da se nije moglo i nije da dokaza nije bilo. Ono čega nije bilo bila je volja, a volje neće ni biti sve dok u Hrvatskoj ne bude provedena lustracija i to unatrag, od ovog trenutka unatrag.

16. Da li vam je tko pomagao sa slovenske strane u radu? – o ovome sam već rekla ranije (D. Šafarić)

17. dokazuje li se tim stratistima genocidna namjera antifasista i partizana?

Po mojoj procjeni, moglo bi se tako reći jer definicija genocida uključuje potpuno ili djelomično uništenje neke nacionalne, etničke, rasne ili vjerske skupine. Komunistički obračun s Hrvatima svakako je imao i ideološki karakter, pa bi netko mogao reći da zločini ipak nisu bili nacionalo motivirani. No, u svjedočanstvu Bogdana Raosa, jednog od organizatora napada na Vrgorac 15. lipnja 1942., ostalo je zapisano slijedeće: „Kao prva i najveća greška Partije bila je u tome, što se dozvolilo prigodom ulaska u Vrgorac da se stvori dojam da je naša borba isključivo borba komunista. Ovo objašnjava činjenica da je vojska ušla u mjesto pod Crvenom zastavom, a mještane, inače rodoljube, prisilila da prilikom isticanja zastave na kućama spale plavi i bijeli dio zastave, tako da je ostao samo crveni dio.“ Ova Raosova izjava ponajbolje oslikava stvarni karakter tzv. Narodnooslobodilačkog pokreta u Hrvatskoj. Crvena zastava, dakle njihovo ideološko obilježje, nije bilo dovoljno nego je domaće stanovništvo trebalo

prisiliti na uništenje onoga što je bilo nacionalnog karaktera, dakle plavog i bijelog dijela hrvatske zastave. Frane Bettini, Ivica Bavčević i drugi osuđeni su u svibnju 1947. zato jer su na splitskom Marjanu skinuli jugoslavensku i stavili hrvatsku zastavu. Na Križnom putu stradali su mnogi u dobi od 20 do 30 godina koji nikada nisu imali prilike imati djecu. Izbrisana je čitava jedna generacije, a nakon završetka rata nastavljeno je brisanje našeg nacionalnog identiteta. S posljedicama tih događaja naše društvo još se uvijek teško nosi jer previše je onih Hrvata kojima je lakše vjerovati u laži koje su nekoć pisali u Borbi ili partijskim biltenima nego prihvatiti nova znanstvena otkrića i priznati sami sebi da su vjerovali u laž.

18. Mozete li nam poblize opisati Barbarin rov? Kako ste ga dozivjeli kada ste ga prvi puta vidjeli? – mi smo ondje bili prije otvaranja rudnika i kasnije, no ne u doba kad je otvoren i kada se moglo ući pa također o tome ne mogu govoriti

19. utvrdili ste da su leševi vezani žicom? na koji način su se obavljale egzekucije? – ovo je utvrdila ona slovenska komisija, a ne mi, pa o tome ne bih govorila

20. koga biste istaknuli kao osobe u Hrvatskoj koji vam pomazu u radu, i ima li ih uopce?

Ranije sam spomenula nekoliko imena, a ima i par ljudi za koje je bolje da ih barem zasad javno ne spominjemo jer oni rade na svojim projektima i ne želimo da ih netko u tome ometa. Uglavnom se oslanjamo na vlastite snage. Članovima naše udruge mogu postati svi oni koji su spremni prihvatiti načela na kojima radimo, posebno znanstvena i etička načela. mala smo udruga, ali omasovljavanje nam nije cilj. Naši članovi mogu biti samo oni koji su spremni doista raditi na ovim istraživanjima, a ne oni kojima je dovoljno da budu članovi nečega reda radi. Svi naši članovi su visokoobrazovani ili studiraju, a mnogi imaju završene doktorate. Svi pridonose različitim znanjima i vještinama, a među članovima imamo i inženjere, medicinare, pravnike, ekonomiste itd. Naš je stav da se samo multidisciplinarnim istraživanjima mogu temeljito istraživati ovakve teme i zato je svaki onaj koji je voljan pomoći dobro došao.

U našem radu također podupiremo i rad nekih drugih ljudi o čemu se više može pročitati na našoj webstranici (Poziv na suradnju). Tako smo sve zainteresirani pozvali da financijski pomognu rad na dokumentarnom serijalu redatelja Vanje Vinkovića o Rijeci u 20. stoljeću, a one koji bi mogli imati podatke o nelegalnim aktivnostima pobunjenih Srba te uvozu i izvozu preko okupirane granične crte

RH u Domovinskom ratu pozvali smo da se jave emailom radi pomoći na istraživanju koje provodi bivši pripadnik HV. Podatke koje mi imamo dijelimo sa svima koji su otvoreni za suradnju, a u trenucima kad ne možemo konkretno pomoći, kao u slučaju ova dva spomenuta projekta, istraživačima stavljamo na raspolaganje našu web i Facebook stranici ne bismo li barem tako javnost upoznali s njihovim radom i stvorili nekakve uvjete da se njihov rad pomogne na način na koji je to potrebno.

21. da li smatrate da se cijela priča oko Huda jame danas politizira u Hrvatskoj? U Hrvatskoj se politizira sve, pa tako i grobišta. Stvarni interes za ovakve teme kod političkih „elita“ ne postoji i bilo bi glupo zavaravati se mislju da im je stalo samo zato jer se Jasenovca i Bleiburga sjete pred izbore ili onda kad treba opaliti po političkom protivniku. Nažalost, mi živimo u zemlji u kojoj i mrtvi i živi u očima ovih ili onih vladajućih imaju nekakvu cijenu pa se njima licitira po potrebi. Ako na vlasti imamo one koji ne znaju podvući crtu i reći „dosta“ po pitanju stalnog partijskog kvocanja u vezi HOS-ovih spomen ploča, dakle spomen ploča onima koji su obranili pozadine onih koji na vlasti sjede, mislite li doista da su prema onima u Hudoj jami voljni pokazati ikakvo poštovanje? Mi imamo posla s ideološkim sljedbenicima Rade Končara koji su učili iz one njegove „Milost ne tražim, niti bih vam je dao“. Ja milost od njih niti ne očekujem, ali očekujem da svi oni kojima smetaju Hrvati koji su za dom(ovinu) spremni (poginuti) znaju na zemljovidu pronaći državnu granicu ako ne žele s nama živjeti.